

רציפות של „תוספת משקל יומית בת 1000 גרם” ובכל זאת, בסופו של דבר, באים על שכם המלא.

ידועים לי מקרים לא מעטים שבגדילת פיצוי הושגו תוספות משקל יומיות שנעו סביב 1.5 ק"ג! כשהייתי מנסה להעיר לפעמים על הבזבוז שבפיטום הרצוף, בהסתמך על תוצאות ניסויים וניסיון משקי מעשי בחוץ לארץ, הייתי זוכה תמיד בתשובה: „יתכן שזה אפשרי בחוץ לארץ אצלנו — שאני”.

יהיה זה איפוא תפקיד נכבד של מבצעי המחקר הנ"ל להוכיח, ולמעשה בעיקר, שאמנם גם ב„אווירה” של ישראל ובתנאים אפשר יהיה לנצל, לטובת הבהמה ולטובת בעליה, את התכונה הזו של כושר הסתפקות במועט משך זמן מה, מבלי לפגוע בהתדשנות שלאחר כך.

מהנאמר בתכנית המחקר מסתבר שיבוצעו עבודות מעבדה וניסויים למעשה. השתתפותו של ד"ר ל. לוי במחקר, ששדה פעולתו מתרכז בנזח"ער, תשמש הוכחה וערובה שהכוונה היא לספק לפטמינו (ויתכן גם למגדלי הפרות) שיטות הזנה ומימשק שנבחנו בשדה, שיהיו תואמות את התנאים באיזורי הארץ השונים.

חובה היא על כל המעוניינים בענף הבקר לקדם ככל האפשר ביצוע מחקר זה!

י. ע.

עם קריאת ההצעה למחקר זה מתעורר הרצון לברך בפה מלא את יוזמיו. החתום מטה, נזדמן לו לא פעם להיווכח בעצם התופעה הביולוגית של גדילת פיצוי ובחשיבותה הכלכלית בתנאי מימ"שק מסויימים. כך, למשל, הופתעתי באופן מיוחד ממישטר התת-תזונה שנוהגים בו בוקרי שווייץ בעגלות שלהם בעונת החורף; כשהבעתי את תמיהתי על „דלדול” גופני זה בעגלות ממוצא מיוחס, נאמר לי: „תבוא לראותן בקיץ, לאחר ש„רעות מראה ודקות בשר” אלה ייוונו כאוות נפשו במרעה הטבעי שלנו”. זכורים עמי ניסויים של תת-הזנה בעגלות בעונת החורף בגרמניה והפיצוי המלא שהן זכו בו בתקופה שלאחר כך בעונת שפע המזון המשקי, הוזל יותר.

בשוטי בארץ נתרשמתי שבוקרינו כאן, מדין ועד אילת, סיגלו לעצמם בשנים האחרונות שיטת הזנה אחידה ופשוטה בתכלית: „מלא את האיבוס מזון מרוכז על כל גדותיו ומובטחים לך בן-בקר, שיהיה ראוי לעלות על שולחן מלכים, ופרה שתזכה אותך במבול של חלב!” רק יחידים מעיזים לסטות במקצת מהנוהג הנ"ל. נזכר אני שאליוטור ישראלי מכפר בלום הירשה לעצמו לוותר על פיטום רצוף של העגלים במרבק והוציאם למרעה למספר חודשים, כשימצוי היה שפע ממספוא זה. גם במושבים אפשר להיתקל ב„יוצאי דופן” מסוג זה, המוותרים על

תוצאות מבחנים על גדילת עגלים בדנמרק

בדנמרק ממשיכים לבחון את כושר הגדילה של העגלים, צאצאי הפרים השונים. כידוע, נערכים מבחנים אלה בתחנות המיוחדות, בהן נבחנות גם בנות אותם הפרים. על פרטי ההזנה של העגלים נמסר בחוברת „משק הבקר והחלב” 59, עמוד 22. בדו"ח משנת 1964 הובאו שוב פרטים על תוצאות המבחנים האלה. העגלים מובאים לתחנות בגיל 4-13 יום (לאחר הקולוסטרום). עם בוא העגלים לתחנה, הם מקבלים זריקת ויטאמין א' בת 500.000 יחידות וזריקת ויטאמין ד' בת 100.000 יחידות. עם הפסקת ההגמעה של חלב מלא (בגיל 48 ימים) מתחילים להוסיף 10 גרם שמן דג ליום ולעגל, עד הגיעו למשקל של 180 ק"ג (בגיל של 6 חודשים בקירוב). כל גרם שמן הדג מכיל 2000 יחידות ויטאמין א' ו-200 יחידות ויטאמין ד'. עד הגיל של 27 יום מקבל כל עגל גם תוספת של 100 גרם „אורופק” ביום. תוצאות המבחנים עד גיל של 6 חודשים, כשמשקל העגלים מגיע ל-200 ק"ג בממוצע, היו כדלהלן: התוספת היומית הממוצעת — 944 גרם, כשהתנודה בין צאצאי הפרים השונים היתה בין 906 גרם ל-974 גרם. הצריכה ביחידות מזון לכל ק"ג תוספת משקל חי היתה 3.21, בממוצע לכל הפרים שעמדו במבחן: התנודה — 3.05-3.29. צריכת המזון לכל עגל במשקל 200 הסתכמה ב-496 יח"מ (בממוצע), שנצטרפו מסוגי מזון אלה (מחושבים ביחידות מזון): חלב מלא — 40 יח"מ, חלב רוה — 125 יח"מ, מ"מ — 192 יח"מ, מספוא — 139 יח"מ.